
Europaforum Norra Sveriges synpunkter kring Horisont 2020 för perioden 2014-2016 2013-03-15

Europaforum Norra Sverige är ett partnerskap och nätverk för politiker på lokal och regional nivå som täcker de fyra nordligaste regionerna i Sverige: Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland. Målet är att öka kunskapen och medvetenheten om politiken på EU-nivå, men framförallt att öka engagemanget i utformningen av EU:s politik i frågor som gäller norra Sverige.

Våra synpunkter representerar ställningstaganden från förtroendevalda i de fyra nordligaste regionerna i Sverige. Synpunkterna har formats i nära samarbete mellan regionerna.

2012-03-30 antog EFNS ett Positionspapper kring H2020 och senare har Positionspapper inom olika områden antagits, där regionen har specifika starka forsknings- och näringslivsområden som är av strategisk betydelse för NSPA (Northern Sparsely Populated Areas i norra Europa), liksom för Europa i ett större sammanhang.

De prioriteringar som kommissionen nu föreslår – i ”THE HORIZON 2020 STRATEGIC PROGRAMME FOR THE 2014-2016 WORK PROGRAMMES” (28.01.2013) - utgör enligt EFNS mening en kraftig förändring av tidigare föreslagna prioriteringar i H2020 (KOM 811 slutlig, 2011/042).

Utgångspunkt i det nya förslaget är att *“the foremost priority for Europe and for the start of Horizon 2020 is exiting the current economic crisis”*. Istället för att H2020 ska fokusera på och investera i Europas långsiktigt starka forsknings- och innovationsområden inom ”Industriellt ledarskap” och de ”Samhälleliga (och globala) utmaningarna” i tidigare förslag, samt Europas tillväxt och internationella konkurrenskraft. Förslaget att ta resurser från forskning och innovation till kortsiktiga krishanteringsåtgärder riskerar istället att fördjupa krisen och leda till en långvarig tillbakagång för Europas ekonomi och konkurrenskraft.

Exempel på EFNS synpunkter - inom några nu föreslagna nya ”fokusområden” - är:

Personalising health and care for quality of life

EFNS regionen har medverkat i Europeiska forsknings- och innovationsprogram - inom t.ex. e-hälsa - sen det femte ramprogrammet (FP5) och inom Konkurrenskraft och Innovationsprogrammet (CIP) - och har idag väl implementerade lösningar som kan bidra i att tillvarata och kommersialisera tidigare forsknings- och innovationsresultat och i ”kunskapsöverföring” till andra regioner i Europa, t.ex. inom ramen för program liknande det tidigare Regions of Knowledge i FP7 och strukturfonderna. EFNS anser att e-hälsa kan finnas kvar som prioritering, men då för att tillvarata resultaten från tidigare programperioder och genom implementering och kommersialisering. Fokus - redan under de första åren i H2020 – bör istället vara excellent forskning och innovation inom den Samhälleliga utmaningen ”Health, demography and well-being” i H2020, med fokus på globala hälsoutmaningar – som

---

cancer och diabetes - och den demografiska utmaningen för hela Europa. EFNS regionen har t.ex. unika populationsbaserade biobanksmaterial med mycket långa uppföljningstider och upprepade prover. Något liknande, som täcker befolkningen i en hel region, finns varken i Europa eller internationellt.

Blue growth: unlocking the potential of the oceans.

Blue growth har låg relevans för EFNS liksom flertalet regioner i Europa, samt för “the foremost priority for Europe, exiting the current economic crisis”. Områden som t.ex. “deep-sea minerals extraction” kan istället ingå i ERC/Future and Emerging Technologies (FET) i H2020. Fokusområde under de första åren i H2020 bör istället vara EU:s råvarustrategi och behov - i tidigare förslag inom Industriell ledarskap och Samhälleliga utmaningar - och därmed forskning, innovation och hållbar vidareförädling av de råvarutillgångar som Europa har idag och som bidrar till Europas internationella konkurrenskraft, t.ex. järnmalm där EFNS regionen idag tillgodoser 90% av Europas behov. Råvaror - som mineraler och skog – bör därför finns kvar redan i de första utlysningarna, och utgöra ett eget fokusområde.

Smart cities technologies

EFNS - och NSPA och andra glesbygdsregioner i Europa och globalt - utmaning är istället Smarta glesbygdsregioner/teknologier. Huvuddelen av regionen är glesbygd, med behov av smarta och inkluderande tjänster och produkter för medborgare, samhälle och företag för att skapa en hållbar utveckling med bestående tillväxt. Och den Europeiska digitala agendan ska även – likvärdigt - inkludera Europas glesbygd, som en avgörande förutsättning för både Europas och glesbygdsregioners konkurrenskraft och tillväxt. EFNS anser därför att detta fokusområde ska breddas och att även utlysningar med relevans för Europas glesbygdsregioner – med samma omfattning - ska finnas redan i de första utlysningarna inom H2020. En satsning på e-tjänster för såväl samhällsservice som för industriell nytta stärker livskvalitet och konkurrenskraft i dessa regioner samtidigt som det bidrar till reducerade utsläpp av växthusgaser genom ett minskat behov av resande.

Competitive low-carbon energy och Energy Efficiency

Utifrån att EU målen - att minska utsläppen av växthusgaser med 20% till 2020 och öka andelen förnybar energi med 20% samt energieffektiviseringen med 20% - har EFNS region redan idag har ett bra utgångsläge, tex. med överkott på ren energi som vattenkraft och hållbar skogsbaserad bioenergi och effektiva energisystem (som väl utbyggd fjärrvärme och klimatsmart byggande) och en processindustri (inom EFNS regionen t.ex. skogs-, gruv-, stål- och bioenergiindustrin) som framgångsrikt minskar utsläppen (tex. som resultat av deltagande i Europeiska ramprogramprojekt). EFNS regionen kan därmed bidra med lösningar för hela Europa och internationell processindustri. Utlysningar enligt tidigare förslag - med fokus på t.ex. “the development of integrated biorefineries, utilising biomass from primary production, biowaste and bio-based industry by-products, and opening new markets through supporting standardisation, regulatory and demonstration/field trial activities and others, while taking

---

into account the implication of the bio-economy on land use and land use” - bör därför finnas redan i de första utlysningarna inom H2020.

Waste: a resource to recycle and reuse och Water innovation: boosting its value for Europe
EFNS regionen har redan väl implementerade lösningar - liksom många länder och regioner i Europa och världen - och kommersiellt framgångrik återvinning av t.ex. elektronikavfall. EFNS regionen (och andra regioner i Europa) kan därmed bidra med ”kunskapsöverföring” inom Europa och internationellt, t.ex. inom ramen för program liknade det tidigare Regions of Knowledge i FP7 och Strukturfonderna och därmed tillvarata resultaten från tidigare forskning och innovation inom EU, nationella program och strukturfonderna. Dessa områden är därmed inte en prioritering för EFNS eller Europa i de första utlysningarna inom H2020 eller en “foremost priority for Europe, exiting the current economic crisis”.

EFNS förslag

- Att Europas industriella ledarskap och samhällsliga utmaningar - enligt tidigare förslag - ska vara fokus i de första arbetsprogrammen och utlysningarna i H2020 för perioden 2014-2016, inkl. inom de områden där EFNS regionen kan bidra till att stärka Europas konkurrenskraft och lösa samhällsliga utmaningar.
- Att delar i det nya förslaget hänvisas till nationella program och Strukturfonderna.

Bilaga. Exempel – med H2020 relevans - från tidigare Positionspapper som antagits av EFNS.

Exempel – med H2020 relevans - från tidigare Positionspapper som antagits av EFNS

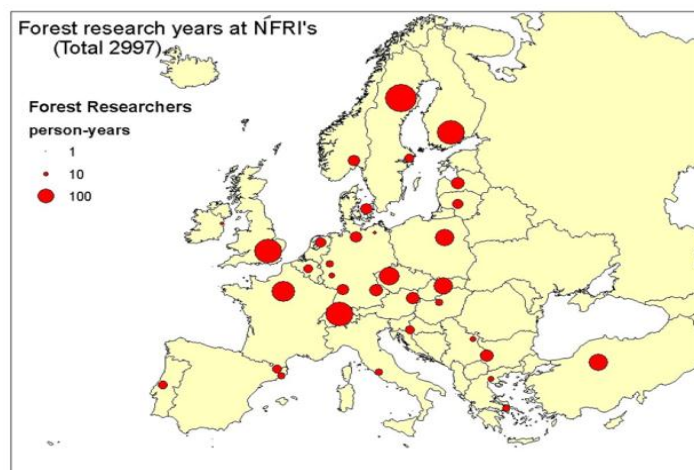
Biobank. Ett för Europa relevant fokusområde är forskning och innovation inom Biobank, där länen i EFNSregionen har nära samverkan även i konkreta forskningsprojekt och resultaten kan implementeras genom landstingens samverkan.

Hälsöförebyggande insatser - både från samhället och medborgare - är en avgörande faktor för hälsa och livskvalité. Tillgången till forskningsresultat från epidemiologiska studier och biobanksforskning avgörande som grund för det förebyggande arbetet. EFNS området är både en nationell och internationell förebild och regionen har en forskningsinfrastruktur som är världsledande och samverkar både på den Europeiska och internationella arenan.

Inom ramen för tidigare förslag i H2020 - i första hand inom ”Samhälleliga utmaningar” - som rör ”Hälsa, Demografiska förändringar och välbefinnande” - kan EFNS regionen därmed utgöra en stark Europeisk miljö för forskning och innovation. Dessutom kan regionen vara en demonstrations- och pilotmiljö inom områden som hälsa, folkhälsa, befolkningsutveckling, välbefinnande och livsmedel.

Skog och bioekonomi är en Europeisk EFNS prioritering, där Sverige och Finland t.ex. är Europas största exportörer av papper, massa och trä (1 i världen är Kanada, 2a är Sverige, 3a är USA och 4a är Finland) och en hållbar bioenergiproduktion håller på att byggas upp, baserad på restprodukter från skogsindustrin.

Skogsindustrin är stark även i andra delar av Europa och därmed behovet av Europeisk och internationell samverkan inom forskning och innovation, där skogen i dag också är en tillgång för utveckling av nya internationellt konkurrenskraftiga material, som textilier och ”intelligent” papper.

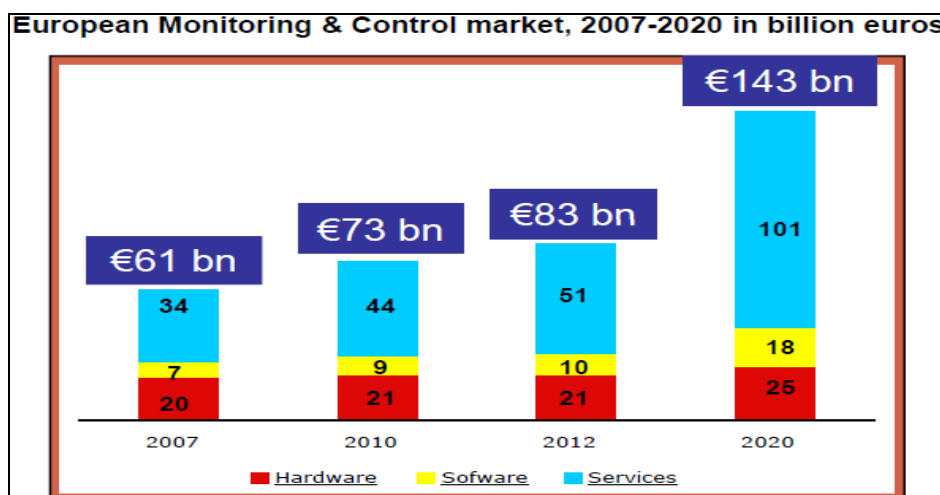

Inom Samhälleliga utmaningar bidrar skogssektorn t.ex. inom H2020 utmaningar som:

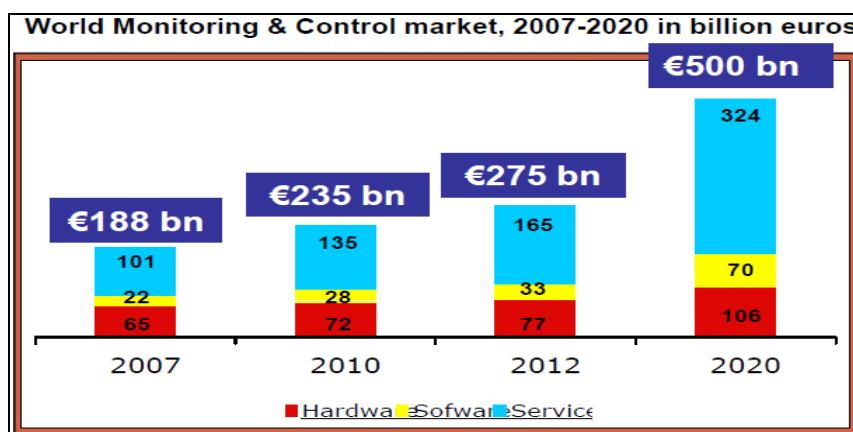
- *European bioeconomy (replacing the fossile-based economy)*
- *Secure, clean and efficient energy;*
- *Smart, green and integrated transport;*
- *Climate action, resource efficiency and raw materials;*

Processindustriell automation avser – i EFNS regionen - t.ex. skogs-, gruv-, metal-, bioenergi- och vattenkraftsindustrin. Men i hela Europa och globalt även t.ex. olje- och gasindustrin, den kemiska industrin samt läkemedels- och livsmedelsindustrin.

Den Europeiska marknadspotentialen för enbart Monitoring och Control beräknas till 143 miljarder 2020.

I världen beräknas marknaden uppgå till 500 miljarder 2020

Fokus på Processindustriell automation - inom Industriellt ledarskap i H2020 - är därmed avgörande för Europas internationella konkurrenskraft.

Inom Samhälleliga utmaningar i H2020 bidrar Processindustriell automation t.ex. inom utmaningar som:

- *Secure, clean and efficient energy;*
- *Climate action, resource efficiency and raw materials;*

Smarta glesbygdregioner är en stark prioritering i ett H2020 Positionspapper från EFNS.

Det nya H2020 förslaget har enbart fokus på Smart Citys. Och därmed på fortsatt urbanisering = stora städer. ”*Det är mot bakgrund av urbaniseringen som EU-kommissionen lanserat ett innovationspartnerskap med syfte att ta fram nya smarta teknologier som kan lösa många av de problem som uppstår när städer växer sig större*”.

EFNS (liksom NSPA) regionen har få och mindre städer. Huvuddelen av regionen är glesbygd, med behov av smarta och inkluderande tjänster och produkter för medborgare, samhälle och företag, för att skapa en hållbar utveckling – inkl. inflyttning – och bestående tillväxt. Glesbygdsregioner finns både i andra delar av Europa och i hela världen - t.ex. i den Arktiska regionen inkl. Barentsregionen (norra Norge, Sverige, Finland och Ryssland), Afrika, Asien, Australien, Nord- och Sydamerika - och har samma behov av möjliggörande IKT (Informations- och Kommunikations- Teknik), som stöd för regional utveckling och tillväxt. För regionens och Europas konkurrenskraft kan möjliggörande IKT - produkter och tjänster - då även utgöra en bas för kommersialisering och affärsrelationer, med en stor internationell marknad.

EU2020 pekar ut inriktningen för EU:s tillväxtarbete, som kan summeras i ledorden *smart tillväxt, hållbar tillväxt* och *inkluderande tillväxt*. OECD rekommenderar att de regionala tillväxtstrategierna bör få en starkare roll med tydligt genomförandefokus. Smart Regions är då en möjlighet för *smart tillväxt, hållbar tillväxt* och *inkluderande tillväxt* även i glesbygdsregioner. Även den Europeiska digitala agendan ska - likvärdigt - inkludera Europas glesbygd, som en avgörande förutsättning för både Europas och glesbygdsregioners konkurrenskraft och tillväxt.

EFNS förslag i detta Positionspapper - Smart Regions - är därför:

Att ett Europeiskt innovationspartnerskap etableras för Europas glesbygdsregioner (motsvarande det för stora städer), med fokus på smarta teknologier, tjänster och produkter samt inkludering i e-samhället. Som då även kan bidra till att skapa förutsättningar för ökat inflyttning och därmed tillväxt och konkurrenskraft för glesbygdsregioner, både inom Europa och internationellt.